UCHWAŁA NR 721/2014
RADY MIEJSKIEJ W GRODZISKU MAZOWIECKIM

z dnia 30 kwietnia 2014 r.

w sprawie przyjęcia „Strategii rozwiązywania problemów społecznych w gminie Grodzisk Mazowiecki na lata 2014 - 2017"

Na podstawie art. 18 ust.2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t. jedn. Dz. U. z 2013 r., poz. 594 z późn. zm.) oraz art. 16 b ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2013 r., poz. 182 z późn. zm.) Rada Miejska w Grodzisku Mazowieckim uchwala, co następuje:

§ 1. Uchwala się „Strategię rozwiązywania problemów społecznych w gminie Grodzisk Mazowiecki na lata 2014-2017" stanowiącą załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Grodziska Mazowieckiego.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady Miejskiej

Joanna Wróblewska

Załącznik Nr 1 do Uchwały Nr 721/2014

Rady Miejskiej w Grodzisku Mazowieckim

z dnia 30 kwietnia 2014 r.

Strategia rozwiązywania problemów społecznych w gminie Grodzisk Mazowiecki na lata 2014 - 2017

SPIS TREŚCI:

I. Wstęp

II. Charakterystyka środowiska lokalnego

III. Diagnoza problemów społecznych gminy Grodzisk Mazowiecki

1.Niepełnosprawność i długotrwała lub ciężka choroba

2.Ubóstwo

3.Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych.

4.Bezrobocie

5.Alkoholizm i narkomania

6.Bezdomność

IV. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych

1. Misja

2. Podstawowe założenia strategii na lata 2014-2017

3. Cele strategiczne i kierunki działań

3.1 Wzmacnianie trwałości rodziny i przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom dezorganizującym życie rodzinne.

3.2 Minimalizowanie zjawiska ubóstwa i wykluczenia społecznego.

3.3 Wsparcie osób starszych, niepełnosprawnych i przewlekle chorych.

3.4 System rozwiązywania problemów uzależnień i przemocy domowej

4. Realizatorzy celów strategicznych i kierunków działań

5. Finansowanie celów strategicznych

6. Monitorowanie Strategii

7. Harmonogram realizacji celów strategicznych

V. Zakończenie

I. Wstęp

Zgodnie z art. 16b ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2013 roku, poz. 182 z późn. zm.) gmina opracowuje strategię rozwiązywania problemów społecznych.

Niniejsze opracowanie strategiczne dla gminy składa się z opisu problemów społecznych oraz krótkiej charakterystyki infrastruktury społecznej. W opracowaniu przedstawiono aktualny system rozwiązań w zakresie poszczególnych problemów społecznych oraz kierunki rozwoju pomocy społecznej w gminie Grodzisk Mazowiecki do roku 2017. Dokument ten został opracowany przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Grodzisku Mazowieckim na podstawie własnych materiałów sprawozdawczych i analiz oraz danych innych instytucji.

Gminna strategia rozwiązywania problemów społecznych dotyczy kluczowych kwestii społecznych, jakie dotykają mieszkańców naszej gminy. Wskazuje na ich niezaspokojone potrzeby i kierunki działań podejmowanych w celu przeciwdziałania zjawiskom społecznie niepożądanym czy negatywnym.

Strategia jest dokumentem określającym działania w sferze polityki społecznej na lata 2014-2017. Podjęte działania mają prowadzić do wsparcia grup tego wymagających oraz prowadzić do ich integracji ze społeczeństwem.

Za podstawowy element działań przyjęto pracę socjalną.

Praca socjalna stanowi podstwowe narzędzie pracy pracowników socjalnych i obejmuje zawodowe działania mające ułatwić pojedynczym osobom i grupom, uświadomienie problemów wewnętrznych i zewnętrznych, mających na nich negatywny wpływ. Celem podejmowanych działań ujętych w strategii ma być łagodzenie skutków trudnej sytuacji, w jakiej znalazły się osoby i rodziny zamieszkujące teren gminy Grodzisk Mazowiecki, ale również usuwanie przyczyn zaistniałych sytuacji oraz zapobieganie ich powstawaniu. Tak więc działania pomocy społecznej mają na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać wykorzystując własne możliwości, uprawnienia i zasoby.

Niniejszy dokument zgodny jest ze Strategią rozwoju gminy Grodzisk Mazowiecki na lata 2014-2024, która wskazuje na konieczność realizacji założonego celu –„Przeciwdziałanie zjawisku wykluczenia społecznego, integracja społeczna". Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych także ma prowadzić do spełnienia tegoż celu.

Działania, które będą podejmowane w dążeniu do zabezpieczenia potrzeb i rozwiązywania problemów mieszkańców winny być realizowane poprzez:

· profilaktykę, czyli zapobieganie powstawania niekorzystnych zjawisk

· zapewnienie wsparcia osobom potrzebującym

· programy mające na celu zminimalizowanie problemów społecznych.

Wszelkie przywołane do niniejszego opracowania dane są danymi według stanu na dzień 31 grudnia 2013 roku.

II. Charakterystyka środowiska lokalnego

Grodzisk Mazowiecki jest gminą miejsko-wiejską położoną w województwie mazowieckim. Oddalony jest od stolicy Polski o 30 km. Jest jedną z sześciu gmin powiatu grodziskiego.

Powierzchnia gminy wynosi 107 km^2. W skład jednostki wchodzą miasto i 35 wsi.

W gminie zamieszkuje 41 879 osób - z tego w mieście 28 459 mieszkańców. Liczba mieszkańców w gminie stale rośnie. Od 2009 roku zwiększyła się o ponad 2 tysiące osób. Wsród mieszkańców najbardziej liczną grupę stanowią osoby w wieku produkcyjnym – 62,3% ogółu mieszkańców, 21,7% to osoby w wieku przedprodukcyjnym oraz 16% stanowią osoby w wieku poprodukcyjnym.

Najważniejszą dziedziną gospodarki miasta jest handel, przemysł oraz usługi. Mimo, że Grodzisk Mazowiecki nie jest dużą aglomeracją, stanowi atrakcyjny teren na dokonywanie inwestycji kapitałowych.

Miasto Grodzisk Mazowiecki można podzielić, z uwagi na zagaspodarowanie przestrzenne i funkcjonalne. Północ miasta oddzielona od południowej linią kolejową, przeznaczona jest pod zabudowę przemysłową, bazy oraz składy materiałowe. To ta część ulega dynamicznym zmianom poprzez dopływ kapitału zagranicznego i to tu mają swoją siedzibę największe grodziskie firmy.

W śródmieściu dominuje zabudowa usługowo-handlowa oraz mieszkaniowa. W tym rejonie ma swoje siedziby większość instytucji publicznych, administracyjnych, placówki oświaty oraz Ośrodek Kultury.

Zasoby gminne i inne zasoby umożliwiające rozwiązywanie problemów społecznych zlokalizowane na terenie gminy Grodzisk Mazowiecki:

· Ośrodek Pomocy Społecznej

· Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

· Warsztat Terapii Zajęciowej

· Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna

· Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

· Powiatowy Urząd Pracy

· Komenda Powiatowa Policji

· Sąd Rejonowy

· Dom Pomocy Społecznej

· Szpital Zachodni im. Jana Pawła II

· Poradnia Leczenia Uzależnień i Współuzależnienia

Na terenie gminy funkcjonuje 25 obiektów opieki przedszkolnej oraz 17 placówek szkolnych.

Opieka przedszkolna skupiona jest w 4 publicznych przedszkolach i 6 punktach przedszkolnych oraz 15 niepublicznych placówkach.

Szkolnictwo podstawowe skupione jest w 8 szkołach publicznych, w tym 3 funkcjonujących na terenach wiejskich oraz 2 szkół niepublicznych.

Na terenie miasta swoją działalność prowadzą 4 gimnazja.

Grodziskie szkoły ponadgimnazjalne połączone są w 3 zespoły szkół:

· Zespół Szkół Nr 1 – Liceum Ogólnokształcące i Technikum Spożywczo-Gastronomiczne

· Zespół Szkół Technicznych i Licealnych nr 2 – Technikum Samochodowe, Liceum Techniczne i Zasadnicza Szkoła Zawodowa

· Zespół Szkół im. H. Szczerkowskiego

Ponadto w mieście prowadzą swoją działalność także:

· Państwowa Szkoła Muzyczna I stopnia im. T.Bairda

· kilka prywatnych szkół języków obcych

Od 2008 roku Grodzisk Mazowiecki może pochwalić się jednym z najnowocześniejszych budynków użyteczności publicznej jakim jest Centrum Kultury, działające w ramach Ośrodka Kultury. Obiekt stanowi kompleksowe centrum społeczno-kulturalne, w ramach którego funkcjonują:

· Sala kinowa na 375 osób

· Klub muzyczny i kręgielnia

· Pracownie tematyczne

· Sala prób i ćwiczeń

· Biblioteka

· Radio Bogoria

· Gazeta Bogoria

· Organizacje pozarządowe.

W zakresie sportu i rekreacji potrzeby mieszkańców zabezpiecza Ośrodek Sportu i Rekreacji w skład, którego wchodzą obiekty takie jak:

· Pływalnia Miejska „WODNIK 2000”,

· Grodziska Hala Sportowa,

· Tereny sportowe przy Al. Mokronoskich,

· Tereny sportowe przy ul. Nadarzyńskiej

Wschodnia część miasta – najbardziej rozległa, jest terenem intensywnego budownictwa mieszkaniowego. Choć należy zaznaczyć iż intensywny rozwój jednorodzinnego budownictwa mieszkalnego następuje także w podgrodziskich wsiach położonych na południu gminy.

Poza tym Grodzisk Mazowiecki leży na skraju aglomeracji warszawskiej i posiada dogodne połączenie ze stolicą poprzez PKP i WKD, a także dzięki oddanej do użytku autostradzie A2.

Warto tutaj nadmienić, że na ternie gminy Grodzisk Mazowiecki działa szereg organizacji pozarządowych mających na celu zaspakajanie potrzeb zróżnicowanych grup społecznych. Do nich między innymi należą:

· Fundacja Osób Niepełnosprawnych Ruchowo „Godne Życie"

· Grodziski Klub Koszykarski

· Grodziski Klub Kolarski „Opty-Mazowsze"

· Koło Polskiego Związku Niewidomych

· Stowarzyszenie „Europa i My"

· Stowarzyszenie Twórczego Rozwoju „Animus"

· Związek Dużych Rodzin

· Związek Harcerstwa Polskiego

· Grodziskie Stowarzyszenie Rodzin Abstynenckich „Familia"

· Grodziskie Towarzystwo Edukacyjne

· Nauczycielskie Towarzystwo Oświatowe

· Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów

· Stowarzyszenie Katolicki Ruch Antynarkotykowy „Karan"

· Stowarzyszenie Rodzin i Przyjaciół Osób Niepełnosprawnych

· Związek Dużych Rodzin „Trzy Plus"

· Stowarzyszenie „Bezpieczne Miasto i Gmina"

· Towarzystwa Przyjaciół Dzieci

· Związek Nauczycielstwa Polskiego

· Grodziski Klub Sportowy „Pogoń"

· Ludowy Klub Sportowy „Chlebnia"

· Ludowy Klub Jeździecki „Kuclandia"

· Grodziski Klub Szachowy im. M. Najdorfa

· Grodziski Klub Żeglarski „Czysty Wiatr"

· Klub Sportowy „Bogoria"

· Uczniowski Klub Sportowy „Sparta"

· Uczniowski Klub Sportowy „Piranie"

III. <u>Diagnoza problemów społecznych gminy Grodzisk Mazowiecki</u>

Zadania z zakresu pomocy społecznej w gminie realizuje Ośrodek Pomocy Społecznej w Grodzisku Mazowieckim. Jest to jednostka organizacyjna gminy, powołana do wykonywania zadań własnych i zleconych gminie należących do pomocy społecznej.

Z danych ststystycznych Ośrodka Pomocy Społecznej wynika, że w ostatnich latach liczba osób korzystających ze wsparcia OPS rośnie. W roku 2011 liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie wynosiła 1.567 osób. W roku następnym ta liczba wynosiła 1.643 osób, natomiast w roku 2013 – 1.866 osób. W rodzinach tych żyło odpowiednio 2.440 osób w roku 2011, w roku 2012 - 2.482 osób a w roku 2013 – 2.878 osób. Zwiększenie liczby osób korzystających ze wsparcia Ośrodka spowodowane jest przede wszystkim zwiększeniem kwot progów dochodowych uprawniających do korzystania ze wsparcia pomocy społecznej. W roku 2012 po raz pierwszy od 2006 podniesiono kryteria dochodowe w ustawie o pomocy społecznej. Ogólna charakterystyka osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej w poszczególnych latach obrazuje poniższa tabela.

Powody trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin			Liczba osób w rodzinie		
	2011	2012	2013	2011	2012	2013
ubóstwo	689	722	849	1351	1426	1717
bezdomność	46	40	47	50	40	47
potrzeba ochrony macierzyństwa	52	65	91	294	356	477
w tym: wielodzietność	34	45	51	229	286	316
bezrobocie	410	486	613	1018	1189	1469
niepełnosprawność	508	503	533	980	969	1059
długotrwała lub ciężka choroba	853	847	906	1561	1541	1730
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	233	288	256	864	850	908
przemoc w rodzinie	15	1	3	30	3	7
alkoholizm	129	120	128	205	182	197
narkomania	10	10	11	12	15	18
trudności w przystosowaniu po opuszczeniu zakładu karnego	30	24	23	31	27	32
zdarzenie losowe	13	8	10	27	19	24

1. Niepełnosprawność i długotrwała lub ciężka choroba

Z powyższego zestawienia wynika, że podstawową przyczyną ubiegania się o pomoc jest długotrwała lub ciężka choroba. Jest to problem, który dotyka blisko połowę rodzin korzystających ze wsparcia pomocy społecznej. Wraz z przewlekłą chorobą pojawiają się inne problemy, które za sobą pociąga, a do nich niejednokrotnie należy: wzrost kosztów utrzymania poprzez zwiększenie wydatków na leki, ograniczona możliwość zarobkowania.

Podobnie wygląda kwestia niepełnosprawności. W roku 2011 dotykała 32,4% korzystających, w roku 2012 – 30,6%, natomiast w 2013 – 28,6%. Przewiduje się że niepełnosprawność i długotrwała choroba w kolejnych latach będą nadal stanowić jeden z głównych powodów korzystania ze wsparcia pomocy społecznej.

2. Ubóstwo

Następną grupę stanowią osoby i rodziny żyjące w ubóstwie. Dotyka ono ponad 45% ogółu korzystających. Rodziny żyjące w ubóstwie nie są w stanie zabezpieczać swoich podstawowych, egzystencjalnych potrzeb. Ten stan w sposób znaczący wpływa na zaburzenie funkcji społecznych. Dysfunkcja ta występuje w powiązaniu z innymi niekorzystnymi zjawiskami, takimi jak: bezrobocie, długotrwała lub ciężka choroba, nadużywanie alkoholu, niepełnosprawność i brak uprawnień do korzystania z innych świadczeń zabezpieczenia społecznego. Skala zjawiska ubóstwa jest uzależniona od wielu czynników makroekonomicznych, w najbliższych latach liczba rodzin dotkniętych ubóstwem będzie się prawdopodobnie utrzymywać na podobnym poziomie.

3. Bezradność

Innym dość znaczącym problemem jest bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego. Dotyka ona prawie 20% otrzymujących świadczenia pomocy społecznej. Bezradność dotyczy w szczególności rodzin żyjących w ubóstwie. Jest następstwem takich problemów jak: deficyty w zakresie wykształcenia, zaniedbania wychowawcze, brak środków finansowych czy ich ograniczona wielkość nie pozwalającą na zabezpieczenie potrzeb, nadużywanie alkoholu, przemoc w rodzinie, kryzysy małżeńskie,

bezrobocie. Przewiduje się że w najbliższych latach problem bezradności będzie narastał. Niewystarczający poziom wsparcia rodziny na poziomie centralnym powoduje, że rodzinie coraz trudniej wypełniać prawidłowo swoje role.

4. Bezrobocie

Rodziny, w których występuje bezrobocie stanowią ponad 30% ogółu korzystających. Wzrost liczby osób korzystających z pomocy społecznej w 2013 roku w dużej mierze wynikał ze wzrostu liczby osób korzystających właśnie z powodu bezrobocia.

Z danych Powiatowego Urzędu Pracy w Grodzisku Mazowieckim wynika, że stopa bezrobocia dla powiatu grodziskiego znacząco odbiega od wskaźników dla województwa i kraju. W roku 2011 poziom bezrobocia w powiecie grodziskim wynosił 7,0%, przy 9,9% dla województwa i 12,5% dla Polski. W roku 2012 w powiecie grodziskim odnotowano 7,7% wkaźnik, natomiast dla województwa wynosił on 10,8%, a dla kraju 13,4%. W roku 2013 stopa bezrobocia w powiecie grodziskim wynosiła 7,8%, w województwie 11,0%, w Polsce – 13,4%.

Biorąc pod uwagę gminę Grodzisk Mazowiecki w roku 2011 zarejestrowanych było 1096 bezrobotnych, natomiast w roku 2012 – 1276 osób poszukujących zatrudnienia, a w roku 2013 liczba ta wynosiła 1288 osób. Wielu z tych bezrobotnych korzysta ze wsparcia pomocy społecznej, co oznacza, że w wielu przypadkach utrata wynagrodzenia wiąże się z drastycznym spadlkiem dochodów powodującym brak możliwości zaspakajania własnych potrzeb. Zgodnie z prognozami poziom bezrobocia powinien spadać. Szacunki te oparte są w dużej mierze na prognozach wzrostu gospodarczego. Z uwagi na fakt, że osoby bezrobotne korzystające ze wsprcia pomocy społecznej to najczęściej osoby o niskim wykształceniu i przygotowaniu zawodowym, grupa ta z pewnością stanowić będzie znaczny odsetek osób wymagających wsparcia.

5. Alkoholizm i narkomania

W statystykach Ośrodka Pomocy Społecznej odnotowuje się około 7% udział osób i rodzin, w których członek bądź członkowie rodziny nadużywają alkoholu. Jest to zjawisko bardzo destruktywnie wpływające zarówno na samego nadużywającego, jak również na wszystkie osoby bliskie. Dysfunkcja ta wpływa bezpośrednio na zaburzenia funkcji rodziny, wzorce takich zachowań nierzadko powielają dzieci. Skala zjawiska na przestrzeni ostatnich lat utrzymuje się na podobnym poziomie. Działania profilaktyczne prowadzone od wielu lat powodują, że zmienia się kultura spożywania alkoholu. Działania w latach kolejnych winny skupiać się przede wszystkim na profilaktyce oraz pracy z rodzinami gdzie problem uzależnienia od alkoholu wpływa destrukcyjnie na rodzinę.

Zjawisko narkomanii jest zjawiskiem, które aktualnie nie osiąga w danych Ośrodka Pomocy Społecznej dużych rozmiarów. W roku 2011 z tej przyczyny pomoc otrzymywało 10 osób, w roku 2012 – 10 osób a w roku następnym –11 osób. Mimo, że nie obserwuje się wzrostowej tendecji w zakresie osób uzależnionych korzystających ze wsparcia, to niezbędnym jest rozwijanie profilaktyki. Działania winny być przede wszystkim skierowane do dzieci i młodzieży. W tej grupie mamy do czynienia z najwyższym ryzykiem wejścia w nałóg narkotykowy.

6. Bezdomność

W zdecydowanej większości przyczyną bezdomności jest nadużywanie alkoholu oraz konflikty rodzinne. W 2011 roku 46 osób bezdomnych skorzystało ze wsparcia pomocy społecznej, w roku 2012 takich osób było 40, natomiast w roku 2013 – 47 osób. Skala zjawiska bezdomności utrzymuje się od kilku lat na podobnym poziomie. Część osób bezdomnych funkcjonuje w środowisku. Osoby wymagające schronienia są kierowane do specjalistycznych placówek. W kolejnych latach problem bezdomności nie powinien wykazywać tendencji wzrostowej. Planowane zwiększanie zasobów mieszkań socjalnych ograniczy ewentualny wzrost liczby osób bezdomnych.

IV. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych

Gmina Grodzisk Mazowiecki mając na celu stworzenie skutecznego systemu pomocy dzieciom, osobom i rodzinom podejmuje działania skierowane na rozbudowę takich metod pracy jak praca z indywidualnym przypadkiem poprzez nacisk na pracę socjalną oraz pracę środowiskową poprzez aktywizację najbliższej rodziny i środowiska lokalnego.

Priorytetem tej działalności ma być ukierunkowanie osób i rodzin potrzebujących wsparcia w stronę usamodzielnienia się w ten sposób, aby mogły one funkcjonować i rozwiązywać problemy we własnym

zakresie.

Grupy wymagające szczególnego wsparcia:

· Rodziny problemowe, dzieci i młodzież z trudnych środowisk wychowawczych

· Osoby niepełnosprawne i przewlekle chore

· Osoby starsze

· Osoby bezrobotne

1. Misja

Misją gminy Grodzisk Mazowiecki jest rozwój gminy, jako wielofunkcyjnego ośrodka o coraz leprzych warunkach życia mieszkańców oraz wysokiej dynamice rozwoju gospodarczego, chroniącego wartości historyczno-kulturowe i ekologiczne, tworzącego sprzyjające warunki dla inwestorów, otwartego na turystów i współpracę ponadlokalną przy wykorzystaniu walorów położenia w aglomeracji warszawskiej.

Jednym z celów do wypełnienia tej misji jest wzrost poziomu życia mieszkańców, który zostanie osiągnięty poprzez między innymi przeciwdziałanie zjawisku wykluczenia społecznego. W cel ten wpisywać się winny strategiczne działania dążące do rozwiązania bądź zminimalizowania problemów społecznych środowiska lokalnego.

2. Podstawowe założenia strategii na lata 2014-2017

Problemy społeczne dotykające mieszkańców miasta i gminy Grodzisk Mazowiecki są problemami ogólnoświatowymi, występującymi w każdej gospodarce uspołecznionej. Bezrobocie, ubóstwo, niepełnosprawność, uzależnienie, przemoc, to zjawiska o najwyższym stopniu dolegliwości, pociągające za sobą skutki zarówno dla samej jednostki, jak i społeczeństwa. Problemy te nie występują pojedynczo. Występuje pomiędzy nimi więź przyczynowo-skutkowa np. bezrobocie powoduje utratę dochodów oraz bezradność, izolację społeczną, uzależnienia. Przy ograniczonej wielkości środków finansowych problemy te będą się nasilać. W sytuacjach braku możliwości radzenia sobie z problemami osoby zgłaszają się o wsparcie do Ośrodka Pomocy Społecznej, dlatego też ważnym jest, aby udzielona pomoc pozwalała na faktyczne zaspokajanie potrzeb bytowych.

Obok form pomocy o charakterze finansowym, rzeczowym lub usługowym koniecznem jest rozwijanie form pozamaterialnych takich jak: specjalistyczne poradnictwo prawne, specjalistyczne wsparcie psychologiczne, tworzenie nowych i utrzymywanie już działających projektów i programów wsparcia grup szczególnego ryzyka, integrację społeczną różnych grup społecznych (młodzież, kobiety, osoby starsze czy niepełnosprawne). Celem tych wszystkich działań ma być zapobieganie marginalizacji, dążenie do usamodzielniania osób i rodzin.

3. Cele strategiczne i kierunki działań

3.1 Wzmacnianie trwałości rodziny i przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom dezorganizującym życie rodzinne

Kierunki działań:

· Praca socjalna realizowana przez pracowników socjalnych i praca asystentów rodziny

· Rozwijanie specjalistycznego poradnictwa, w tym poradnictwa rodzinnego

· Zabezpieczenie potrzeb bytowych dzieci i młodzieży (np. zabezpieczenie posiłków, stypendiów itp.)

· Rozwój grup wsparcia, grup samopomocowych

· Utrzymanie już istniejących i tworzenie nowych programów lub projektów skierowanych do rodzin lub ich członków (np. w zakresie propagowania życia rodzinnego i wspólnego spędzania czasu itp.)

· Rozwój wsparcia świadczonego przez wolontariuszy

· Zintegrowanie działań na rzecz dziecka i rodziny z instytucjami i organizacjami

· Zapewnienie dzieciom i młodzieży dostępu do alternatywnych form spędzania czasu wolnego (zajęcia pozalekcyjne sportowe, manualne, ruchowe itp.)

· Inicjowanie i rozwój różnych form integracji rodzin ze społecznością lokalną (organizowanie imprez, festynów)

3.2 **Minimalizowanie zjawiska ubóstwa i wykluczenia społecznego**

Kierunki działań:

· Świadczenie pomocy finansowej, rzeczowej dostosowanej do potrzeb osoby lub rodziny zgodnie z ustawą o pomocy społecznej

· Wsparcie w poprawie warunków mieszkaniowych, wypłata dodatków mieszkaniowych i energetycznych,

· Realizacja świadczeń rodzinnych i pomocy osobom uprawnionym do alimentów

· Rozwój pracy socjalnej na rzecz osób wykluczonych (np. motywowanie do poszukiwania pracy, motywowanie do podjęcia leczenia odwykowego, itp.)

· Rozwój współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy (np. upowszechnianie ofert pracy i informacji o szkoleniach, informacja o usługach poradnictwa zawodowego itp.)

· Aktywizowanie osób zagrożonych lub dotkniętych marginalizacją poprzez udział w kursach i szkoleniach

· Kontynuowanie prac społecznie-użytecznych

· Rozwój specjalistycznego poradnictwa, wsparcia psychologicznego

· Wsparcie osób zagrożonych bezdomnością i bezdomnych (pomoc w opłatach mieszkaniowych, skierowanie do placówek działających na rzecz bezdomnych)

3.3 **Wsparcie osób starszych, niepełnosprawnych i przewlekle chorych**

Kierunki działań:

· Zapewnienie odpowiednich form opieki osobom tego potrzebującym (usługi opiekuńcze, usługi rehabilitacyjne, wolontariat)

· Praca socjalna z rodziną na rzecz zintensyfikowania kontaktów, zaangażowania się w pomoc i opiekę

· Rozpowszechnianie idei wolontariatu

· Współpraca z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie i innymi instytucjami i organizacjami działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych

· Udzielanie pomocy finansowej

· W przypadku wyczerpania innych możliwości kierowanie i współfinansowanie pobytu w domu pomocy społecznej

3.4 **System rozwiązywania problemów uzależnień i przemocy domowej**

Kierunki działań:

· Realizacja Gminnego Programu Profilaktyki Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkotykowych

· Propaganda przeciw uzależnieniom (prowadzenie działań profilaktycznych w szkołach, prowadzenie kampanii społecznych itp.)

· Rozwój współpracy instytucji i organizacji działających w sferze przeciwdziałania uzależnieniom

· Kontynuowanie prac zespołu interdyscyplinarnego ds. przemocy w rodzinie

· Rozwój specjalistycznego poradnictwa psychologicznego

· Rozwój grup wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie.

4. **Realizatorzy celów strategicznych i kierunków działań:**

1. Urząd Miejski

2. Ośrodek Pomocy Społecznej

3. Ośrodek Kultury

4. Ośrodek Sportu i Rekreacji

5. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

6. Placówki oświatowe

5. **Finansowanie celów strategicznych:**

· Środki własne gminy

· Dotacje z budżetu państwa

· Środki pozyskane przez gminę z funduszy zewnętrznych

6. **Monitorowanie Strategii**

Realizacja strategii rozwiązywania problemów społecznych będzie uzależniona od wielu różnych czynników. Najważniejsze z nich to:

- zabezpieczenie środków finansowych

- pozyskanie pomieszczeń dla Ośrodka Pomocy Społecznej do realizacji określonych zadań

- aktywność samych zainteresowanych, czyli mieszkańców gminy.

Dane o realizacji zadań wynikających ze strategii będą corocznie przedstawiane w ramach sprawozdania z realizacji zadań Ośrodka Pomocy Społecznej składanego Radzie Miejskiej.

7. Harmonogram realizacji celów strategicznych

Lp.	kierunki działań	planowany okres realizacji	realizatorzy	wskaźniki
CEL: wzmacnianie trwałości rodziny i przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom dezorganizującym życie rodzinne				
1	Praca socjalna z rodziną, praca asystentów rodziny	2014-2017	Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba rodzin
2	Rozwój specjalistycznego poradnictwa, w tym poradnictwa rodzinnego	2014-2017	Ośrodek Pomocy Społecznej, Urząd Miejski	Rodzaje wsparcia
3	zabezpieczenie potrzeb bytowych dzieci i młodzieży (np. zabezpieczenie posiłków, stypendiów)	2014-2017	Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba dzieci objętych wsparciem
4	prowadzenie grup wsparcia, grup samopomocowych, pomoc wolontariuszy	2014-2017	Ośrodek Pomocy Społecznej, Urząd Miejski	Liczba tworzonych grup, liczba wolontariuszy
5	utrzymanie już istniejących i tworzenie nowych programów lub projektów skierowanych do rodzin lub ich członków (np. w zakresie wsparcia rodziny, propagowania życia rodzinnego i wspólnego spędzania czasu itp.)	2014-2017	Ośrodek Pomocy Społecznej, placówki oświatowe, Ośrodek Kultury, Ośrodek Sportu i Rekreacji	Liczba programów
6	zintegrowanie działań na rzecz dziecka i rodziny z instytucjami i organizacjami	2014-2017	Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba instytucji i organizacji
7	zapewnienie dzieciom i młodzieży dostępu do alternatywnych form spędzania czasu wolnego (zajęcia pozalekcyjne sportowe, manualne, ruchowe itp.)	2014-2017	Ośrodek Kultury, Ośrodek Sportu i Rekreacji, szkoły, organizacje pozarządowe	Oferta dla dzieci i młodzieży
8	inicjowanie i rozwój różnych form integracji rodzin ze społecznością	2014-2017	Urząd Miejski, Ośrodek Kultury	Liczba przedsięwzięć

	lokalną (organizowanie imprez, festynów)			
CEL: minimalizowanie zjawiska ubóstwa i wykluczenia społecznego				
1	świadczenie pomocy finansowej, rzeczowej dostosowanej do potrzeb osoby lub rodziny zgodnie z ustawą o pomocy społecznej	2014-2017	Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba osób i rodzin objętych wsparciem
2	wsparcie w poprawie warunków mieszkaniowych, wypłata dodatków mieszkaniowych i energetycznych	2014-2017	Ośrodek Pomocy Społecznej	Dane o udzielonej pomocy
3	realizacja świadczeń rodzinnych i świadczeń z funduszu alimentacyjnego	2014-2017	Ośrodek Pomocy Społecznej	Dane o udzielonej pomocy
4	rozwój pracy socjalnej na rzecz osób marginalizowanych (np. motywowanie do poszukiwania pracy, motywowanie do podjęcia leczenia odwykowego, itp.)	2014-2017	Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Liczba osób objętych wsparciem
5	rozwój współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy (np. upowszechnianie ofert pracy i informacji o szkoleniach, informacja o usługach poradnictwa zawodowego itp.)	2014-2017	Ośrodek Pomocy Społecznej	Rodzaje współpracy
6	Aktywizowanie osób zagrożonych lub dotkniętych marginalizacją poprzez udział w kursach i szkoleniach	2014-2014	Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba osób objętych wsparciem
7	kontynuowanie prac społecznie-użytecznych	2014-2017	Ośrodek Pomocy Społecznej, Urząd Miejski	Liczba osób
8	Rozwój specjalistycznego poradnictwa, wsparcia psychologicznego	2014-2017	Ośrodek Pomocy Społecznej	Rodzaje wsparcia
9	wsparcie osób zagrożonych bezdomnością i bezdomnych (pomoc w opłatach mieszkaniowych, skierowanie do placówek działających na rzecz bezdomnych)	2014-2017	Ośrodek Pomocy Społecznej, Urząd Miejski	Liczba osób objętych pomocą
CEL: wsparcie osób starszych, niepełnosprawnych i przewlekle chorych				
1	zapewnienie odpowiednich form opieki osobom tego potrzebującym (usługi opiekuńcze, usługi rehabilitacyjne, wolontariat)	2014-2017	Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba osób objętych wsparciem

2	praca socjalna z rodziną na rzecz zintensyfikowania kontaktów, zaangażowania się w pomoc i opiekę	2014-2017	Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba rodzin/osób objętych pracą socjalną
3	rozpowszechnianie idei wolontariatu	2014-2017	Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba wolontariuszy
4	współpraca z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie i innymi instytucjami i organizacjami działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych	2014-2017	Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba instytucji
5	udzielanie pomocy finansowej	2014-2017	Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba osób objętych pomocą
6	w przypadku wyczerpania innych możliwości kierowanie i współfinansowanie pobytu w domu pomocy społecznej	2014-2017	Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba osób
CEL: system rozwiązywania problemów uzależnień i przemocy domowej				
1	realizacja Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkotykowych	2014-2017	Ośrodek Pomocy Społecznej, Urząd Miejski	wskaźniki programu
2	propaganda przeciw uzależnieniom (prowadzenie działań profilaktycznych w szkołach itp.)	2014-2017	Ośrodek Pomocy Społecznej, Urząd Miejski	Liczba kampanii, ulotek, wykładów
3	rozwój współpracy instytucji i organizacji działających w sferze przeciwdziałania uzależnieniom	2014-2017	Ośrodek Pomocy Społecznej, Urząd Miejski	Liczba instytucji i organizacji
4	działania zespołu interdyscyplinarnego ds. przemocy w rodzinie i grup roboczych	2014-2017	Ośrodek Pomocy Społecznej, Urząd Miejski	Liczba posiedzeń, liczba niebieskich kart
5	rozwój specjalistycznego poradnictwa psychologicznego	2014-2017	Ośrodek Pomocy Społecznej, Urząd Miejski	Rodzaje wsparcia
6	rozwój grup wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie	2014-2017	Ośrodek Pomocy Społecznej, Urząd Miejski	Liczba grup

V. **Zakończenie**

Podstawowym kierunkiem działań jest tworzenie zintegrowanego systemu pomocy społecznej w celu zapobiegania, łagodzenia i likwidowania niekorzystnych zjawisk społecznych. Głównym narzędziem pracy ma być praca socjalna z osobą, rodziną i społecznością lokalną.

Postawione przed pomocą społeczną cele winny być realizowane na różnych poziomach organizacji i przy wykorzystaniu wszelkich możliwych zasobów,a także przy zaangażowaniu władz gminy i społeczności lokalnej, instytucji i organizacji społecznych.

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 16 b ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2013 r., poz. 182 z późn. zm.) gmina opracowuje strategię rozwiązywania problemów społecznych. Przedstawiony dokument określa startegiczne kierunki działania na lata 2014 - 2017 w zakresie polityki społecznej. Zadaniem pomocy społecznej jest udzielanie wsparcia osobom i rodzinom, które umożliwi im samodzielną egzystencję i przyczyni się do przezwyciężenia trudnych sytuacji życiowych. Działania w tym zakresie służą zarówno jednostce jak też całej społeczności lokalnej. Dlatego też zasadne jest opracowanie strategii rozwiązywania problemów społecznych.

Przedstawiony projekt nie wymaga przeprowadzenia konsultacji społecznych.